

Rövid beszámoló a
Szegei Orvostudományi Egyetem
Könyvtárának 1980. évi munkájáról

SZEGED

1981

RÖVID BESZÁMOLÓ A SZEGEDI ORVOSTUDOMÁNYI EGYETEM KÖZPONTI
KÖNYVTÁRÁNAK 1980. EVI MUNKÁJÁRÓL

Szeged, 1981.

SZTE Klebelsberg Könyvtár
Egyetemi Gyűjtemény
2.

HELYBEN
OLVASHATÓ

SZTE Klebelsberg Könyvtár

J001220216

E 2.462

I. A KÖZPONTI KÖNYVTÁR FELADATAI:

A Központi Könyvtár felsőoktatási országos feladatkörű szakkönyvtár, az Egyetem intézeti-, klinikai- és egyéb szervezeti egység könyvtárának /54 egység/ hálózati központja. E minőségben az 1980. évben is kielégítően ellátta:

- a/ egyetemi főfeladatait; elősegítette az egyetemi gyógyító-, oktató- és kutatómunkát.
- b/ területi ellátás keretében: nyilvános szakkönyvtári szolgáltatásokat biztosított Szeged város és környékének egészségügyi intézményei és e.ü. dolgozó részére.
- c/ országos feladatait: az orvostudományi és más könyvtári hálózatokkal együttműködve - a szakirodalmi ellátás érdekében - a könyvtárközi kölcsönzés és gyűjtőköri kooperáció területén.

Az egyetemi főfeladatok ellátása során a hálózati könyvtárak részére központilag végzett könyvtári tevékenység részletezése.

- 1./ Központi könyv-, folyóirat-, különlenyomatrendelés. (A rendelésekkel kapcsolatos reklamáció, levelezés.)
- 2./ Központi leltározás.
- 3./ Központi katalógizálás.
- 4./ Központi szakozás.
- 5./ Központi katalóguskarton sokszorosítás.
- 6./ A beérkező folyóiratok nyilvántartása (kardex) és szétosztása.
- 7./ A 6,008.400.- Ft értékben beszerzett szakirodalom pénzügyi, gazdasági és szakmai nyilvántartása; gazdálkodás.
- 8./ Bel- és külföldi kiadványcsere.
- 9./ Olvasószolgálat (helybenolvasás, kölcsönzés).
- 10./ Könyvtárközi kölcsönzés.
- 11./ Tájékoztató (reference).
- 12./ Esetenként bibliográfia és irodalomkutatás.
- 13./ Központi katalógusok.
- 14./ Xerox-másolás.
- 15./ Esetenként fotodokumentáció (reprográfia).
- 16./ Hálózati tevékenység (szakmai- és állományellenőrzés, stb.).
- 17./ Szakmai tanácsadás, instrukció.
- 18./ Törlési ügyek és selejtezés.
- 19./ Központi állomány és értéknilyvántartás.
- 20./ Egyetemi és könyvtári kiadványok.
- 21./ Egyetemi bibliográfia.
- 22./ Különgyűjtemények.

- 23./ Központi szolgáltatások propagálása és közvetítése /OIK, ASCA-ASCATOPICS/.
- 24./ Közművelődési feladatok elősegítése; kiállítások rendezése.

II. AZ ÉV LEGFONTOSABB ESEMÉNYEI

- 1./ Az elmúlt évi beszámolóban is kiemelt fontosságúnak jeleztük, hogy az orvostudományi könyvtári hálózatban az OIK központi szolgáltatásai mellett megnyílt a lehetőség az MTA Könyvtára útján az ASCA, ill. ASCATOPICS számítógépes szakirodalmi tájékoztató szolgáltatások /folyóirat-, tartalomjegyzék-, téma-, publikációs tevékenység-, ill. idézettségfigyelés/ igénybevételére.

A gépi szakirodalomfigyelő szolgálat alapját a philadelphiai Institute for Scientific Information (ISI), Science Citation Index (SCI) adatbázisa képezi.

Ez évben a bevezetett és megismertetett szolgáltatásokat az MTA Könyvtára Informatikai és Tudományelemzési Kutatási Főosztályával együttműködve az Egyetem összes szervezeti egysége részére biztosítottuk, több alkalommal propagáltuk. Ennek érdekében hónapokon át kiállításokon mutattuk be a gépi szakirodalomfigyelő szolgáltatásokról szóló ismertető anyagokat.

Fenti szolgáltatások igénybevételének lehetősége egyértelmű választ adott a szakirodalom számítógépes feldolgozás és tárolás hazai előállításának kérdésére.

A jelenlegi gazdasági, technikai és személyi feltételek között a leggazdaságosabb a nagy számítógépes információrendszerre való csatlakozás, ill. azok átvétele.

- 2./ Csongrád megye orvosi szakirodalmi ellátásának fejlesztése érdekében még 1979 évben megkezdett munkálatokat ez évben is folytattuk.

A tárgyalások és felmérések alapján a SZOTE azon reális álláspontot képviseli, mely szerint a szolgáltatások kibővítését, a megyei egészségügyi hálózat központi könyvtári feladatainak átvételét csak a feltételek biztosításával tudja vállalni. A továbblépéshez beruházási- és pénzügyi létszám, xerox-gép előzetes biztosítása szükséges.

3./ A SZOTE Központi Könyvtár "tudományos könyvtári minősítését" kértük igen körültekintő, részletes összeállításban ismertette az indoklást. Bemutattuk a Könyvtár funkciórendszerét, feladatait, szolgáltatásait, a hosszú évek óta végzett szakmai és tudományos tevékenységet. Az adatokkal alátámasztott előterjesztés remélhetőleg kielégítő alapot fog szolgáltatni a minősítéshez.

III. A MŰKÖDÉSRE JELLEMZŐ ÖSSZEHASONLÍTÓ SZÁMADATOK

<u>Központi Könyvtár</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>
Allománygyarapításra elköltsve	5,162.567.- Ft	5,968,315.- Ft	6,008.490.- Ft
Fenti összegből egyéb hitelre /MTA, ETT, stb./	539.508.- Ft	845.849.- Ft	1,137,836.- "
Állománynövekedés	5,466 db	5.360 db	5.449 db
Allományból törlés	1.293 db	2.574 db	1.112 db
Egyetemi összállomány	137.365 db	140.151 db	144.488 db
Időszaki kiadványok száma	1.405 db	1.380 db	1.358 db
Nemzetközi kapcsolat /kiadványcsere/	161 db	119 db	106 db
Beiratkozott olvasók száma	1.668 fő	1.712 fő	1.854 fő
Könyvtárlátogatók száma napi átlag	110 fő	117 fő	115 fő
Kölcsönzők száma	12.338 fő	12.515 fő	14.219 fő
Kölcsönzött kötetek száma	20.309 db	20.301 db	20.371 db
Könyvtárközi kölcsönzés	1.988 db	1.851 db	1.789 db
Irodalomkutatás: témák száma	8 db	5 db	10 db
tételek száma	388 db	215 db	994 db
Fotonagyítás, mikrofilm	3.609 db	4.626 db	2.308 db
Xerox-másolat	14.600 db	121.000 db	100.414 db
<u>Könyvtári hasznos</u> <u>alapterület</u>	402 m ²	402 m ²	402 m ²
<u>Raktári polcok hossza</u>	1.970 m	1.970 m	1.970 m
<u>Olvasótermi ülőhelyek</u> <u>száma</u>	50 db	50 db	50 db

	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>
<u>Létszám:</u>			
könyvtáros	12 fő	12 fő	12 fő
egyéb munkakörben	4 fő	4 fő	4 fő
részfoglalkozásu	<u>3</u>	<u>3 fő</u>	<u>3</u>
	19 fő	19 fő	19 fő

IV. A KÖNYVTÁRI MUNKATERÜLETEKRŐL, A TEVEKENYSÉGEKRŐL, PROBLÉMAKRŐL

1./ Elhelyezés, épület, berendezés, felszerelés

A Könyvtár éves beszámolóiban, egyéb alkalmakkor évek óta bizonyítjuk, indokoljuk, hogy a Központi Könyvtár épülete jelentős bővítésre szorul, a kialakult zsufoltság elszomorító. Sajnos sem az olvasótermi-, sem a raktári férőhely bővítését nem tudtuk ezideig megvalósítani.

Ennek ellenére minden igyekezetünkkel most a könyvtárépület pincéinek átalakítását szorgalmaztuk, időleges tárolóhely létrehozása és berendezése céljából.

Szakmai felszerelés, berendezés vonatkozásában az alábbi beszerzések történtek:

1 db OPTIMA irodai írógép	4.760.- Ft
1 db CANON fényképezőgéphez teleobjektív	9.032.- Ft
33 m futószőnyeg az olvasótermekbe	
2 db Lehel-hűtőszekrény 160 l.	11.160.- Ft.

2./ Költségvetés, gazdasági helyzet

Az 1980.évben a Központi Könyvtár szakirodalom beszerzéshez, állománygyarapításhoz 6,008.490.- Ft-tal

/költségvetés és pótelőirányzat/ gazdálkodott. Fenti összegből egyéb hitelek terhére /MTA, ETT, stb./

1,173.836.- Ft-ot használt fel.

A könyv- és folyóiratbeszerzések lebonyolítása a gazdálkodás szintentartása és nyilvántartása évről évre egyre nehezebb feladatot jelent.

A beszerzett szakirodalom pénzügyi fedezetéhez az elmúlt éves költségvetési kereten kívül 17-féle hitelforrást vettünk igénybe.

3./ Személyzeti ügyek, képesítés, továbbképzés, oktatás, közéleti tevékenység.

A Központi Könyvtár dolgozói létszáma nem változott.

Felsőfokon képzett könyvtáros /egyetem, ill. főiskola/	6 fő
Főiskolát végzett, szakképzettség nélkül	1 fő
Előadó, alapfoku könyvt. képzettséggel	1 fő
Előadó könyvtárosi képzettség nélkül	3 fő
Adminisztrátor /alapfoku kv. képzettséggel/	1 fő
Fényképépszemester, xerográfus	1 fő
Hivatalsegéd	2 fő
	<hr/>
	15 fő
Klinikai könyvtárba kihelyezett könyvtáros /felsőfokon képzett/	1 fő
Szerződéses részfoglalkozású dolgozó	3 fő
	<hr/>
	19 fő

A növekvő feladatok, létszámváltozások, a munkavégzés arányos elosztása és megszervezése szükségessé tette, hogy ez év januárjában - a dolgozók bevonásával - felujítsuk és átdolgozzuk a munkaköri leírásokat.

A kiesett munkanapok száma az elmúlt évekhez viszonyítva jelentősen csökkent.

1978. évben	663 munkanap
1979. évben	582 munkanap
1980. évben	387 munkanap

ELISMERÉS:

Ez évben "TÖRZSGÁRDA-JELVÉNY"-t kaptak:

Dr. ZALLÁR ANDOR	aranykoszorus	NEMETH BORBÁLA	oklevél
SÁRKÁNY MÁRTONNÉ	arany	VAJDA JÁNOSNÉ	oklevél

Létszámváltozások:

Eltávoztak: Vajda Jánosné hivatalsegéd V.16-án, dr. Várhelyiné de Rivo Márta tud. munkatárs XI-17-én egyetemen belüli áthelyezéssel.

Uj munkatárs: Pósa Sándorné hivatalsegéd VII.1-től.

Szakmai képesítés, továbbképzés:

Lang János megkezdte főiskolai tanulmányait,
Molnár Rozália a gyors- és gépiróiskolát befejezte,
Németh Borbála és Tóthpál Erzsébet angol nyelvből intenzív tanfolyamot végez.

Oktató munka:

A könyvtárigazgató az év folyamán "Könyvtárismeretek, szakirodalmi tájékoztató" c. tárgykörből előadásokat hirdetett, ill. tartott:

SZOTE TDK-s egyetemi hallgatók részére egy-, radiológus asszisztensek részére négy-, anaesthesiológus asszisztensek részére egy-, általános ápolónők részére egy-, szociális otthoni ápolók és gondozók részére két-, ideg-, elmeápolók részére egy alkalommal.

Az előadásokon összeségében 201 fő vett részt.

Fenti csoportos bevezető és tájékoztató oktatás mellett az igazgató és az olvasószolgálat csoportvezetője a kezdő kutatók részére igen sok esetben egyéni bevezető eligazításokat is tartott.

Közéleti-, mozgalmi tevékenység

Igen öröndetes, hogy ez évben jelentős mértékben aktivizálódott a Könyvtár dolgozóinak közéleti, mozgalmi, politikai és közművelődési tevékenysége.

A könyvtárigazgató a magasabb szintű testületekben és bizottságokban, az MSZMP - KISZ és Szakszervezeti tag dolgozók, ill. tisztségviselők és a közművelődés területén dolgozók eredményesen vettek részt a közéleti munkában.

Mindezek segítségével javult a kapcsolat egyetemünk vezetőivel, a társadalmi és közművelődési szervezetekkel.

Csatlakozva a "Kongresszusi és felszabadulási felajánlásokhoz" a Könyvtár összes dolgozója egy szabad szombaton végzett munkával és pénzbeli felajánlással segítette az egyetemi Óvoda fejlesztésének céljait.

4./ Az állomány gyarapítása és apasztása.

Az Egyetem könyvtári állománya 5,449 db dokumentummal gyarapodott. A szakirodalom gyarapításának számszerű adatai kielégítőek.

A számszerű szinttartást az országos és egyetemi köteles-példányokból kapott dokumentumok segítségével sikerült elérni. A köteles-példányok, különösen a könyvárusi forgalomban nem kapható beszerzések, konferenciák és ankétok köteteinek, vagy az Egyetem szervezeti egységeitől a különgyűjteményi dokumentumok rendszeres beérkezése igen komoly értéket jelent.

Ennek ellenére meg kell állapítani, hogy a külföldi könyv-

és főleg folyóiratbeszerzések korlátozott lehetősége kedvezőtlen a kutatók számára.

Az állomány apasztása során ez évben 1.112 db dokumentumot iktattunk ki az Egyetem könyvtári állományából. Az állománycsökkentés egyrészt az állományellenőrzések alkalmával jelentkező megengedhető hiány /káló/ engedélyezett leírásából, másrészt a tervszerű profiltisztításból, a felesleges könyvtári egységek kivonásából tevődik össze.

A fölöspéldány anyagok kivonását különösen a hálózati könyvtárak igénylik. E feladat hatékonyabb végzését a Központi Könyvtárban raktári területek kialakítása és létszám biztosítása nélkül megoldani nem lehet.

5./ A könyvtári állomány nyilvántartása, feldolgozása, elhelyezése.

Az Egyetem könyvtári állománygyarapodásának központi szakmai, gazdasági nyilvántartását és feldolgozását - mint kiemelten fontos feladatot - ez évben is folyamatosan, naprakészen elláttuk.

Fokozott figyelmet és gondosságot igényel, hogy a szakirodalmi beszerzéseknél az Egyetem szervezeti egységei a költségvetési keretek mellett 17-féle hitelforrást jelölnek meg a vásárlások kiegyenlítésére.

A könyvtári állomány elhelyezése mind a Központi Könyvtárban, mind a nagyobb állománnyal rendelkező hálózati könyvtárakban megoldhatatlan nehézséget jelent.

A Központi Könyvtárban a raktári területek bővítése érdekében tett javaslataink ez évben sem jártak eredménnyel.

6./ Nemzetközi kapcsolatok, kiadványcsere

A takarékosági intézkedések és az egyetemi kiadványok korlátozott kiadása következtében arra törekedtünk, hogy kizárólag az értéket jelentő és a hosszú évek óta kialakult cserekapcsolatainkat a lehetőségekhez igazítva fenntartsuk.

7./ Olvasószolgálat

A kis létszámmal rendelkező olvasószolgálati munkacsoport munkáját ez évben is nehezítette a feladatnövekedést jelentő xerox-gép működtetése. A gép üzemeltetéséhez létszámot nem kaptunk, belső munkaerő átcsoportosítással oldjuk meg a másolás feladatait.

Szerződéses dolgozó segítségével a nehézségek ellenére sikerült az olvasói katalógusok építésében jelentkező elmaradást be- pótolni.

8./ Hálózati munka

A korábbi évek terveinek és igényeinek megfelelően a hálózati munka - ezen belül különösen a szakmai- és állományellenőrzés - vonatkozásában sikerült előbbre lépünk.

Az ellenőrzések alapfeltételéhez ez évben befejeződött a hálózati könyvtárak állományát tükröző könyv- és folyóirat helyrajzi ka- talógusok és nyilvántartások kiegészítése, revíziója.

Az év folyamán az alábbi 14 hálózati könyvtárban végeztünk állományellenőrzést:

1. Apáthy Koll.	8. Kórbonctani Intézet
2. I.sz.Belgyógyászati Kl.	9. Központi Izotóp Lab.
3. Egészségügyi Szervezést.Int.	10. Központi Klin.Mikrobiol.Lab.
4. Elettani Intézet	11. Mikrobiológiai Intézet
5. Gyermekek Klinika	12. Orvosi Vegytani Intézet
6. Gyógynöv.és Drogism.Int.	13. Szülészeti Klinika
7. Ideg- és Elmegyógy.Kl.	14. Vértranszfúziós Állomás

További 5 szervezeti egység könyvtárában az ellenőrzés befejezése 1981 évre huzódott át.

Az állományellenőrzések során a szakmai észrevételeket is rögzítettük. A hálózati nyilvántartásoknál, ahol szükség volt rá, azonnali segítséget is nyújtottunk. Változatlanul az a tapasztalatunk, hogy e területen szintén létszám biztosítása szükséges, a munkacsoport kialakítása elengedhetetlen egyetemi érdeket szolgáló feladat.

9./ Különgyűjtemények

A Központi Könyvtár különgyűjteményeinek gyarapodása, az össze- gyűjtött dokumentumok naprakész feltárt állománya az egyetemi muzeum alapját fogja szolgálni.

A gyűjtemények a jelen, de különösen a jövő egyetemtörténeti kutatásokhoz nélkülözhetetlen segítséget nyújthatnak.

10./ Szakirodalmi tevékenység

a./ ZALLÁR ANDOR

Baló József professzor, az első szegedi orvosi könyvtáros.
Csongrád megyei Könyvtáros 12; 66-68, 1980

b./ ZALLÁR ANDOR

A Szegedi Orvostudományi Egyetem Lvkönyve 1972/73,
1973/74. Szerk.: - -
Szeged, 1979/80. SZOTE. 282 p.

c./ ZALLÁR ANDOR

Hozzászólás "Az egyetemi könyvtárak jövője" c. előadáshoz
Orv.Könyvtáros 20; 50-53, 1980.

d./ ZALLÁR ANDOR

Rövid beszámoló a Szegedi Orvostudományi Egyetem
Központi Könyvtárának 1979. évi munkájáról.
Szeged, 1980. SZOTE Soksz. 11 p.

e./ ZALLÁR ANDOR - VÁRHELYINE De Rivo Márta

A Szegedi Orvostudományi Egyetem dolgozóinak szakirodalmi
munkássága az 1972. és az 1973. évben.
=SZOTE Évkönyve 1972/73., 1973/74.
Szeged, 1979/80. SZOTE. 113-282 p.

f./ VÁRHELYINÉ De Rivo Márta

Hozzászólás a "Központi tájékoztató és dokumentációs
szolgáltatásaink jelene és jövője" c. előadáshoz.
Orv.Könyvtáros. 20; 101-105, 1980.

g./ LANG JÁNOS

"Eszperanto a tudományban, a technikában és a kisplasztika-
kában" c. kiállítás a SZOTE Központi Könyvtárában.
Könyvtáros 30; 731-732, 1980.

11./ Egyetemi és könyvtári kiadványok

a./ Az Egyetemi Évkönyvre vonatkozó korábbi határozatok alapján
1980 év tavaszán elkészült a Szegedi Nyomdában az 1972/73.
és az 1973/74. tanévi összevont kötet. A kötet tartalmazza
az egyetem dolgozóinak 1972. és az 1973. évi szakirodalmi
munkásságának bibliográfiáját is.

Az 1974/75. és az 1975/76. tanévi Évkönyv kézírata az
1974. és az 1975. évi bibliográfiával együtt nyomdai
legyártás alatt van, megjelenése 1981. első félévében várható.

Befejeződött az 1976/77. és az 1977/78. tanévi Évkönyv
kéziratainak összeállítása - az 1976. és az 1977. évi
bibliográfiával együtt.

b./ Az év folyamán összegyűjtöttük az egyetem ismertető
kiadvány, a "Bulletin" elkészítéséhez szükséges anyagot.

c./ Összeállítottuk az "Uj külföldi könyvek jegyzéke. 1979. évi
beszerzések" c. könyvtári kiadványt. Az évenként megjelenő
kiadványban tájékoztatást adtunk az 1979. évi egyetemi
külföldi könyvbeszerzésekről.

12./ Egyéb tevékenység

a./ A könyvtár lépcsőházában kialakított tárolókban az alábbi
szemléltető és bemutató kiállításokat rendeztük:

"ASCA-ASCATOPICS" -Számítógépes szakirodalmi szolgáltatások ismertetése,

BÁLINT SÁNDOR. 1904-198; [Megemlékezés],

ESZPERANTÓ A TUDOMÁNYBAN, TECHNIKÁBAN ÉS KISPLASZTIKÁBAN.

Ez utóbbi kiállítás várakozáson felüli érdeklődést váltott ki. A könyvtárt látogató olvasók kedvező véleménynyilvánítása mellett a kiállításról beszámolt a Könyvtáros, a Magyar Nemzet és a Daily News.

b./ "Az Orvos- gyógyszerész, egészségügyi ujitók és feltalálók - demonstrációs poster előadások - forumán" két bevált, ma is élő könyvtári ujitással szerepeltünk. /Ujitó: Dr. Zallár Andor/.

c./ Említést érdemel, hogy a Könyvtár az évek óta gyűjtött és forgalmazott egészségügyi oktató és felvilágosító kisfilm-állományát analitikusan feltárt nyilvántartással együtt illetékeségből átadta az Egyetem Oktatástechnikai- és Technológiai Központ részére.

V. ÖSSZEGEZÉS

A Központi Könyvtár működésére jellemző 1978-1979-1980. évi összehasonlító számadatokból és az egyes munkaterületekről, tevékenységekről adott rövid beszámolókból egyértelműen megállapítható, hogy a Könyvtár a mostoha működési feltételek ellenére is eredményesen segíti az egyetemi oktató-kutató munkát.

A nehézségek és a különösen aggasztó problémák megállapíthatók az összehasonlító számadatok között az évek óta nem változó adatok alapján.

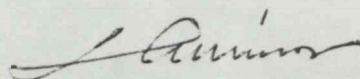
Ezért, amint az elmúlt évben is, most is meg kell állapítani:

"Az Egyetem általános fejlődésének ritmusával a Központi Könyvtár fejlesztése hosszú évek óta nem tart lépést. Ebből következik, hogy a könyvtári tevékenység vitelében, a szolgáltatások mennyiségi és minőségi szintjében mind gyakrabban nehézségek és akadályok jelentkeznek. A Központi Könyvtár teljesítőképesége jelenlegi kereteiben nem fokozható."

Sürgető társadalmi igény az Egyetem könyvtárügyének korszerűsítése és fejlesztése. Ennek érdekében mielőbb megoldásra váró feladat:

- a./ a Központi Könyvtárban az olvasótermi és raktári férőhely kibővítése /21 év óta nem sikerült fejlesztést elérni/.
- b./ a dinamikusan fejlődő Egyetem sokrétű feladataival, a szervezeti egységek-, a kutatói-, az oktatói- és a hallgatói létszám növekedésével arányosítani kell a könyvtári- és könyvtárosi létszám kereteket.
- c./ a Központi Könyvtár szolgáltatásainak a feltételek biztosításával megalapozott fejlesztése és kiszélesítése.

Szeged, 1981. február

/Dr. Zallár Andor/
könyvtárigazgató